

Murska Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Gornji Radgoni,
Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. Telefon št. 7.
Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino
vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za
četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor
3 mm visok in 45 mm širok) K 2.—. Pri večkratni
objavi primeren popust.

Obmejni Slovenci!

Širite „Mursko Stražo“!

List Vas brani pred zatiravci. Z vsako številko razkriva nakane Vaših nasprotnikov, Vas poučuje, bodri in hrabri.

Bankirji si vzdržujejo ogromen tisk. Kapitalizem ima svoje liste, ki nepretrgoma pišejo v dobro zlatemu teletu. Tiranstvo snuje svoj tisk.

Ali naj kmetsko delavsko ljudstvo drži križem roke? Ali naj nima svojih listov? „Murska Straža“ je glasilo obmejnih Slovencev. Vsa poštena javnost ga je vesela.

Novo polletje je tu. Čas za nove naročnike. Sami svoje delo moramo podpirati. Zahtevajte od upravnništva nabiralne pole. Vpisujte nove naročnike!

Poglejte nasprotnike nemčurje in kapitaliste! Noč in dan so na delu.

Zahtevajte „Mursko Stražo“ povsod ob naši severni meji po družtvih, po gostilnah, po kavarnah, na postajah!

Organizirajte po Vaših krajih kolportažo, razprodajo Murske Straže! Stane samo 24 K do novega leta. „Murska Straža“ je najcenejši tednik, nudi pa najzanimivejše podatke.

Naroča se pri upravništvu „Murske Straže“ v Gornji Radgoni. Naj ne bo obmejnega Slovenca, da bi jo ne imel. Kdor ne more sam, naj naroči z dvema, s tremi ali z večmi skupaj „Murska Straža je Vaš glasnik. Podpirajte ga! „Murska Straža“ je Vaš zagovornik. Vsi jo naročite! „Murska Straža“ je Vaš list, ki bo branil državne meje. Razširite jo povsod!

Konzorcij „Murske Straže“.

P. Kovačič:

Pokrajinski katoliški shodi in mladinska društva.

Zadnja leta pred vojno so bila naša izobraževalna društva na višku svojega razcvita,

med vojno so spala, dandanes pa žal po večini le životarijo. Kaj je temu vzrok? Več činiteljev moramo ugotavljati.

Vojna s vsemi svojimi zlimi posledicami je najgloblje posegla oviralno v mirni razvoj našega društvenega življenja. Že prej ni bilo v širših masah ljudstva — posebno pri nas ob meji — posebnega zanimanja za samoizobrazbo, ki jo morajo izobraževalna društva po svojem namenu in bistvu gojiti, še manj pa zavesti, da je samoizobrazba potrebna. K večjemu, da so se ljudje udeleževali veselice, kjer se jim je nudila prijetna zabava, kjer so lahko pod okriljem in zaslonbo „pridnih, narodnih, naprednih društvnikov, mladeničev in deklet“ popivali cele noči. Ali si je sploh bilo mogoče misliti veselico izven gostilne, ali je bilo mogoče najti človeka, ki bi si upal z vso svojo avtoriteto z vso vplivno besedo ugovarjati vkoreninjenemu predsodku, da je jedro vse zabave in glavna točka v vseh „narodnih veselicah“ — zavzivanje alkohola? Slišali so se tuintam glasovi, ki so svarili in grajali, a ostali so glasovi vpijočega v puščavi. Med vojno ni bilo veselice, ni bilo društvenega življenja. Najzornejši mladeniči so padli po bojiščih, shirali v bolnicah, tisti pa, ki so se vrnili zdravi, so zbegani in skvarjeni in le malo je takih, ki bi z novo vnemo poživili društveno gibanje. Dekleta so dorasla in bi rada prepustila delo mlajšim. Te pa ne kažejo zanimanja, ker so v letih strahote in krvavega klanja prerano dozorela, a žal ne toliko za vse dobro in blago, kolikor za slabo. Starejši želijo v zaslužen pokoj. Za njih je prilagodenje k novim razmeram in potrebam časa skoraj da nemogoča reč.

Toda vojna je činitelj, ki ni bil v naši oblasti, ki se mu nismo mogli postaviti v bran. Z ozirom na njen kvaren vpliv imamo lahko mirno vest. Ne tako, če se vprašamo, koliko so merodajni krogi zakrivili, da se ni takoj po vojni začelo novo živahno življenje. Še sedaj imamo mnogo župnij, mnogo celih pokrajin, kjer bi bili dani vsi potrebni pogoji za uspešno društveno gibanje, ako bi ne spali ljudje, ki

so poklicani, da vodijo naša društva! V nešteti slučajih ravno ti merodajni faktorji iz golih osebnosti zavirajo že započeto delo. Priznati pa moramo resnici na ljubo tudi, da je mnogo takoiimenovanih izobražencev prespalo veliko dobo, prezrlo spremembe, ki so se izvršile ne samo v metodi ali taktiki, ampak celo v načelih, namreč v stvareh, ki so jih doslej smatrali za nespremenljive granitne temelje, a so le okraske na stavbi, pozidani na podlagi večno veljavnih katoliških resnic in načel. Kakor pri vsakem delu, tako tudi pri izobraževalnem ne manjka nezmožnih voditeljev. Čast tistim poštenjakom, ki svojo nesposobnost priznajo s tem, da ne tiščijo na škodo in kvar dobre stvari v ospredje!

O stališču našega učiteljstva napram ljudskim prosvetnim organizacijam namenoma molčim.

Prezreti ne smem okolnosti, da mnogokje manjka primernih društvenih prostorov in sredstev da si jih omislijo. Sramota pa za društva, ki bi si v tem oziru lahko pomagla, a si nikar; še večja sramota za tiste, ki bi lahko priskočili na pomoč, a iz gole sebičnosti ne marajo.

Iz vsega tega bi utegnil kdo sklepati, da je vsa od naših vzornih voditeljev zasnovana organizacija v razsulu. Bila bi v resnici, če bi po navodilih in po nenavadno energičnem vodstvu iz središča vsega društvenega življenja ne delali mladinski odseki izobraževalnih društev. Kakor vsak živ organizem, tako mora tudi društvo v svojem ustroju imeti pametno glavo ter krepke — ude. Mladinska društva v Sloveniji imajo krepko srednje vodstvo in zato ne životarijo, ampak delajo in z javnimi nastopi kažejo sadove svojega truda. Mislim pa našo orlovsko organizacijo. Zakaj se je tekom dveh let tako razmahnila?

Mlada kri krepko polje, ljubi gibanje, spremembo, živahnost. V povečani meri velja to za dobo po dolgih letih krvavega boja. Mladina je svojeglava, se rada ponaša s svojimi svežimi silami, s svojimi spretnostmi, ljubi svobodo, družabnost, veselje, zabavo, a se da na pameten in spreten način tudi poučiti, disciplinirati. Vsem tem lastnostim odgovarja

Dr. Fran Mohorič.

Prekmurje in Medjimurje.

(Iz časopisa za zgodovino narodopisje XVI/1.)

(Dalje.)

Slovenska književost o Prekmurju.

Slovenska književost o Prekmurju in sploh o ogrskih Slovencih sicer ni Bog ve kako obila, vendar bodimo hvaležni usodi, da nismo brez nje in da jo imamo le nekaj. Naravno je, da v tej književnosti prihajajo največ v poštev obmejni književniki iz štajerskih pokrajin; toda toda nahaja se med njimi tudi nekaj odličnih udeležencev iz zapada.

1. Prvi naš pisec o ogrskih Slovencih je pač zemljevidar Peter Kozler, ki je prepotoval naše kraje zlasti na severu in vzhodu, ugotavlja naše jezikovne meje in nabiraje gradivo za (prvi) slovenski zemljevid Slovenije, kateremu je priboril prosto pot še leta 1860. Zaradi tega zemljevida je prišel Peter Kozler (državni pravdnik v Gorici) pred vojno sodišče, češ, da je s svojim zemljevidom ščuval zoper obstoječi red. Izšel je sicer (... moral je iziti!) brez kazni, a bil je premeščen k deželnemu sodišču v Trst.

a) Glej njegov spis: Dogodki prvega zemljevida slovenske dežele (priobčil dr. Bleiweis v Letopisu Matice Slovenske 1897 — str. 104—109). Priborivši svojemu zemljevidu prosto pot, je daroval veliko

številu zemljevidov (702) Matici slovenski — s ploščo vred.

b) Naslov mu je: Zemljevid Slovenske Dežele in Pokrajine ter je v njem upoštevano tudi slovensko Prekmurje.

c) Kot pripravo za ta zemljevid je priobčil v Sloveniji (1849 št. 55—57) temeljito razpravo: Slovenci na Ogrskim — 1. z opisom mej, enotnih in mešanih bivališč slovenskih; 2. navaja zgodovinske ozire o sedanjih in prejšnjih bivališč slovenskih... do Dunaja, ... do čeških in slovaških bratov; 3. razvršuje 170 trgov in sel po župnijah in njim podrejenih selih; 4. pojasnjuje lego, obnebje, zdravje (trešliko, protin, pljučnico); navaja telesne in duševne lastnosti ljudstva; 6. ... njegove šege, prehrano in zlasti ženitovanjske običaje. d) Jezikovne meje Slovenije, vstevši prekmurske, je Peter Kozler opisal tudi v Koledarčku za l. 1850: Potovanje po pokrajinah slovenskega naroda. Mentor na teh potovanjih mu je bil pred vsem radgonski kapelan Kreft. (Slovenija 184a). Kozler opozarja v svojem spisu (pod c) da Madžari zmotno (?) imenujejo ogrske Slovence — Vandale, in da imenik sombotelske škofije pravilno naziva njih jezik: Vendoslavica lingua ter da se Prekmurci sami nazivajo Sloveni.

2. Prilike in povoda za spominjanje ogrskih rojakov so imele pač Novice. V mnogih letnikih Novic zasledimo sestavke o prekmurskih Slovencih.

a) V letniku 1849 stran 45 prinašajo Novice kratek spis Jeranov (Luke Jerana): „Slovaci in Slovenci na Ogrskim“ v katerem se spominja delovanja slovenskih blagovestnikov sv. Cerila in Metoda, katerima je papež Ivan VIII. dal dovoljenje za slovensko bogoslužje: Literaš slovinicas jure laudamus. Spis se sklicuje na Gygodnik Cieszynski.

b) V letnikih sedemdesetih poročajo Novice v dopisu iz Ljutomera o ovirah narodnega šolstva v Prekmurju izza časov ljutomerskega nadučiteljevanja Ivana Lapajnet.

3. Pravi brižnik in za širše Slovenstvo takorekoč novi odkritelj naših ogrskih Slovencev za (Petrom Kozlerjem) je Božidar Raič, ki je gojil mnoge osebne stike s svojimi duhovskimi sobraty med ogrskimi Slovenci, ki je ozemlje ogrskih Slovencev večkrat prepotoval in je opisal podrobno v narodopisnem, književnem in jezikoslovnem oziru ter v svoji zanosni besedi spodbujal k vzajemnemu delovanju. Raič zlasti opozarja na posebnosti prekmurskega govora, prav zanimivo in z gorko vnemo in ljubeznijo. Njegov spis: Črtice o Prekmurcih in o njihovem govoru, — je začel izhajati v Napreju (prvi del) — in je pozneje obnovljen in popolnjen z drugim delom celotno izšel v Narodnem koledarju in Letopisu Matice Slovenske za leto 1868. Razprava zasluži z ozirom na novodobne odnose osvobojenosti čim prejšnjega novega natisa in kriči, takorekoč po njem. Prinaša za poskušnjo

najbolje mladinska telovadna, vzgojna in izobraževalna organizacija kakor je Orel. Ali naj še posebej dokazujem, zakaj v prejšnjih letih mladeniške in dekliške zveze niso imele take privlačne sile, kakor jo ima sedaj Orel? Manjkalo je nečesa, brez česa mladina ne more živeti, namreč živahnosti. Orel je torej oblika mladinske organizacije, ki ima prednost pred vsako drugo. Vprašanje nastane, kaj ukreniti tam, kjer ni potrebnih pogojev za telovadbo in ne zanimanja, kjer bi kvečjemu lahko obstojale mladeniške oziroma dekliške zveze, ki pa ne bi imele krepke disciplinirane organizacije in središča kakor pa ima Orlovska zveza. Najpriprosteje se mi zdi, da bi se dalo to rešiti na ta način, da mladeniške in dekliške zveze kot take sploh prenehajo in da se vsi mladinski odseki v naših društvi organizirajo v orlovski oziroma orliški zvezi. Enotna organizacija bi nudila prednosti, ki se niti od daleč ne dajo oceniti. Najbolje bodo o tem prepričani izkušeni voditelji.

Rekel sem od začetka, da je mrtvilo v društvi kriva tudi pokvarjenost mladine. In vendar je ravno mladina, ki se giblje. Ali nisem prišel v nasprotje s samim seboj? Nisem raztegnil pokvarjenosti čez vso mladino, ker nekaj je hvala Bogu še dobre in nepokvarjene, in ker sem dokazal, naj pomeni enotno vodena organizacija, ki iz svojega središča obudi k novemu življenju še tako pokvarjeno mladino. Vse bi brezizjemno veljalo za vse okoliščine in vse kraje, če bi bila vsa mladina organizirana v orlovski organizaciji. Pomisleki, kaj storite tam, kjer ne bi telovadili, bi se z lahkoto rešili na ta način, da gojijo tako dolgo le izobraževalno delo, dokler in kadar ni zanimanja za telovadbo — kar se zgodi zelo redkokdaj — in če ni spretnih voditeljev. Slednjemu pa takoj lahko odpomorejo izobraževalni in tehnični tečaji, ki jih prireja Orlovska zveza. V tej smeri naj se gibljejo razgovori na naših pokrajinskih katoliških shodih, ko bo na vrsti vprašanje enotne organizacije slov. kat. mladine.

Konečno naj se dotaknem še nečesa, kar navdaja z nezaupanjem slovenske stariše in vzgojitelje ter dušne pastirje napram orlovstvu in o čemur morajo na vsak način govoriti tudi katoliški shodi: Kako strniti zunanji blesk orlovskega kroja in telovadnih nastopov z versko poglobitvijo in z vzgojo lepega katoliškega značaja v mladih srcih, kako poleg telesne okrepitve in jakosti dajati prednost izobrazbi. Na to dajam le kratek odgovor: najbolje rešijo ti težko razrešljivi vprašnji pametni in spretni voditelji in ne samo delavni, ampak požrtvovalni in vstrajni voditelji. Ko bo teh dovolj, bo orlovska organizacija v resnici pomagala Cerkvi vzgajati nov rod, jak na duši in na telesu.

Ljudstvo verno, moli za dobre voditelje naših mladinskih društev kakor moliš za dobre duhovnike!

Na delo! Zadnja številka „Murske Straže“ se je razprodala v kolportaži in podrobni prodaji popolnoma, tako da je bilo premalo natisov natiskanih.

tudi lepo idilično pesem: Sričen seljak... in omenja Cafovih sikov z Jožefom Košičem.

V letniku 1863. prinaša Slovenski Glasnik razpravo: Slovenci na Ogrskem, ne sicer izvirno, ampak delni posnetek iz razprave: P. Z. Hostinska Slovenia Zadunajski — iz Novin: Peštubinske Vedomosti, noviny pro politiku a literaturu, v prevodu nepopisanega prevajalca (... morda urednika Antona Janežiča samega?), katera razprava istotako omenja Košičevega pisateljevanja. V tej razpravi se zlasti poroča, kako so neprijatelji (brez uspeha) poskušali Slovanom podtakniti ime: Vandali.

Posebne važnosti je v njej poročilo, da je za slovensko ozemlje prekmursko izdelal Korabinski v svojih zemljevidih. Ogrske dežele — posebni zemljevid (glej mapa XXIX).

4. Izgled jezika na Ogrskem in sicer: Predge (cerkvene propovedi) z letnicami 1802 do 1850 razglasa takratni varaždinski gimnazijski profesor Matija Valjavec — v Letopisu Matice Slovenske za leto 1874 (št. 1 do 15) in v Letopisu Matice Slovenske za leto 1877. Uvodno pripoveduje Valjavec, kako je po dobrem naključju našel in rešil te propovedi, opisane v prekmurskem narečju v Varaždinu, v prodajalni gospe Krenbergovice.

(Konec prihodnjič.)

Bič nad našimi glavami.

Kaj bo pa to zopet? Nič hudega. Par vrstic, pisanih s toplo dušo in izkrenim čustvom prave ljubezni do domovine — v album g. cenzorju.

Nad slovenskim ljudstvom so že bili hudi časi, pa so minuli in za njimi pridejo hujši, ki pa bodo tudi minuli. Ustava, katero so nekateri poslanci sprejeli je dobila od nas pametnih državljanov priznanje zakonitosti. Nič več nič manj. In komaj je ta ustava, ta zakonska osnova sprejeta, že škilijo na dan razne naredbe, slične onim, o katerih smo vsakokrat, ko so se pojavile, sporočali javnosti. Gospoda v Belemgradu in njih verni pristaši v Zagrebu in beli Ljubljani so si izmislili, da je država v nevarnosti in da se je treba proti tej nevarnosti, ki obstoji v nekih namišljenih stvareh, takozvanih „prevratnih elementih“ (tudi destruktivni elementi itd.) primerno zavarovati. To primerno zavarovanje so razne obznane, batine, cenzura, bajonet, nasilstvo itd.

Ce nočemo sami sebe varati, pa se vprašajmo: Kaj pa je pravzaprav na tem?

Nič in trikrat — nič!

Poglejmo si malo našo lepo domovino! Koliko strank in stranic je posejanih po vseh pokrajinah. Vestni statističariji so jih našli že čez trideset. V glavnem pa imamo stranko starih radikalcev, imamo demokrate, socialisti vseh mogočih vrst, imamo nadalje komuniste, zemljoradnike, razne ljudske stranke, samostojneže, radičevce, frankovce, republikance itd. Vsak državljan niti vseh strank ne pozna, ali eno bi moral vedeti vsak državljan, da nobena teh strank ni proti — državi. Socialni demokratje so za državo! Seveda mora njih država biti socialistično urejena. Tudi uporni zemljoradniki bi radi jedinstveno državo, ali oni hočejo, da bi glavno vlogo igral kmet. Toliko razvpiti komunisti tudi hočejo državo, vendar po ustroju delavskih in vojaških svetov. (Sovjetski sistem.) Državo hoče SLS in HPS (Slovenska ljudska stranka in Hrvatska Pučka Stranka), vendar strogo avtonomistično urejeno. Tudi utopistični Radič ni proti državi, ker on jo priznava in hoče imeti v državi nekakor republikansko federacijo. In tako lahko plavamo dalje, povsod bomo zasledili eno: Vse stranke hočejo državo, zahtevajo ureditev države in način vladanja po svoje!! Ureditev države in način vladanja države pa nikakor ni država!

Vse stranke, ki živijo ali životarijo v Sloveniji, obstoje na pravni podlagi. Prepovedati jedni ali drugi stranki delovanje, bi bilo skrajno nasilje in znak popolnega pomanjkanja demokratizma, s katerim se toliko donša sedaj vladajoči razred. Načelo prave in dosledne demokracije je, da sme vsak svobodo povedati svojo misel. Isti sme širiti in ljudstvo sme — verjeti, če hoče. Nobena politična stranka pa ne more trditi, da je njen program pravilen in ima patent na pravilnost; kajti vsi programi so lepi, odeti so v blesteče besede, večkrat besede brez jedra in globokega smisla. Glavno načelo demokracije (zares demokracije!) svobode je: Govori in piši svobodno, kar hočeš, ljudje naj te svobodno poslušajo. Če vidiš, da te ne poslušajo, izgini, pa se skrij nekam in počakaj, dokler se ti ne zdi primeren čas.

Pri nas pa je to povsem drugače. Vladna klika si nekaj domišljuje in v tej domišljiji gre tako daleč, da je sama sebe prepričala, da mora vsa javnost pasti brezpogojno pred njen program in njegove točke priznati kot neizpodbitne resnice idinozveličavne dogme. „Ker hočemo mi, veliki frazerji, zato ukazujemo, da morajo ljudje hoteti to, kar mi hočemo; s posebno naredbo se mora odstraniti svobodno prepričanje posameznika, vsaka strast in vse bo plesalo v ravno istem frazarskem taktu, kakor zaukazujemo mi!“ Ta razred jugoslovanske javnosti si domišljuje, da ima edini vso narodost, vso pamet, vso razsodnost v zakupu in kdor bi se drznil, temu oporekati ali kakor pravi „obznana“ t. j. „na zunaj kazati mržnjo“, ali kdor si samo upa dvomiti o zveličavnosti tega programa, ta je — „prevratni element“, prekucuh in še marsikaj. Zanj je žandar, bajonet, ječa, cenzura, obznana, sama „demokracična“ sredstva v demokracični državi.

Ker so nesposobni z dokazi o svoji državotvornosti stopiti pred trezno javnost, uporabljajo ta — (pridevek izpustim!) sredstva, ker res ne morejo drugače. O poštenem političnem boju tu ni govora. Kdor slepo ne prisega na pr. na — centralizem, ni pravi Jugoslovian. Ta nauk mora samo zato biti pravi, ker ga oznanjujejo oni, sluge Zlatega teleta. Gorje ubogemu državnemu nameščencu, če bi kdaj v kakem kotu kavarne znil nekaj o svojem pravem — prepričanju. Takoj je premeščen. In drugi primer! Koliko si brusijo jezike glede kakega revnega kaplana ali župnika; če bi pa komu prišlo na misel, da je ta ali oni odvokat preveč, takoj pride uboga para na — index in je „prevraten element“. To pa ni pretiravanje. O komunizmu, ki je sicer po svojem bistvu utopija in več ali manj sanjarija, kriče, da je svinjarija; ako pa bi kdo v živi besedi povedal, koliko zla rodi kapitalizem in vsi njegovi koruptni izrastki, takoj so vsi demokratski vragovi nad njim, ubogim „prevratnikom“. Brez pritožbe, brez protesta in nevolje — šuti i plati! Bodisi v denarju ali v svobodi!

Mi tudi ljubimo domovino, mogoče bolj, kot vsi drugi, ki nosijo njeno sveto ime v svojih bogokletnih ustih, zato se ne strašimo nobenega nasilja. Hoteli ste uveljaviti te svoje metode kot neke politične dogme; to pa ne gre in ne bo nikdar šlo.

O tem, kakšna ideja velja in katera ni za nič, bo odločevala ljudska volja brez pritiska bajonetov, brez nasilja, brez manifestacij „na povelje“! Tako je v resnično demokratičnih državah. Zato nam je zgodovina političnih strank porok; kajti stranka, ki se je začela posluževati orožja in nasilja za uveljavljanje svojih načel, je padla in mora pasti. Nič manjši greh z nič manjšo posledico pa je — grešiti proti politični svobodi, kazati svojo začasno moč v javni službi kot strankar. Boj za pravice ljudstva v nesvobodni državi je težak. Mnogo jih je, ki z nami soglašajo, pa morajo reveži radi materijalne odvisnosti in radi „pritiska od zgoraj“ plesati, kakor hoče vladajoča kasta. Te pomilujemo. Mnogo bolj pa one, ki se poslužujejo nasilja proti volji svobodnega in svobodoljubnega ljudstva. Vstrajajte in živžg biča nad glavami bo utihnil.

Politične vesti

Kraljevina SHS ima, kakor smo poročali že v zadnji številki, novo ustavo. Za ustavo je glasovalo 223 poslancev, proti pa 196. Ako pa upoštevamo število volilcev, je glasovalo za ustavo 721.000 volilcev, proti pa 836.000, kakor poročajo listi. Vladne stranke slavijo našo novo ustavo kot eno najboljših, dočim so drugi narodi o naši ustavi popolnoma drugačnega mnenja. Mi ustavo priznavamo, vendar pa bomo delali vedno na to, da se slabše določbe ustave spremenijo, revidirajo. Mnogo bodo pri spremembi ustave imeli odločevati pokrajinski zbori. Za posamezne pokrajine bodo imenovani kraljevi namestniki, za katera mesta se potegujejo razni ljubljenski vladajoči strank. Ker pa ima sedanja vlada samo dva glasa večine — več poslancev je izstopilo iz vladnih strank — bodo se ti namestniki najbrž kratko veselili svojih mest in bomo imeli v kratkem nove volitve. Radikalci bi radi volitve že to jesen, demokrati pa hočejo spremeniti pred volitvami še svoj program, da bi dobili pri volitvah vsaj nekaj kmečkih glasov. — Ponesrečen napad na regenta je zbudil po vsej državi mnogo šuma. Kakor se veselimo, da se je napad ponesrečil, tako obsojamo poskuse vladnih strank, zvaliti vso krivdo na nasprotno stranko. Z vso strogostjo naj se nastopi proti atentatorjem, vlada pa naj gleda, da taki atentati ne bodo več mogoči. Zadovoljnost ljudstva je najboljši predpogoj reda in miru v državi.

V **Rusiji** se vrši kongres III. internacionale. Hudo sta si v laseh Trockij in Ljening in je upati, da bo zmagała v Rusiji mirnejša struja boljševikov, ki so ostali boljševiki, še-le po imenu. Tudi pomoč Turčiji, ki so jo obljubili boljševiki, je največ na papirju. Značilno za ruske razmere pa je, ka se kljub boljševikom vedno bolj širi verski duh in se vodje ruske pravoslavne cerkve, kakor tudi verniki sami, skušajo približati katoliški cerkvi.

Tedenske novice

Razpis nagrad.

Da se naš list še bolj razširi in tako še lažje poučuje, probuja in zabava naše ljudstvo, smo sklenili razpisati sledeče nagrade:

Prvi, ki nam pridobi 20 celoletnih novih naročnikov in pošlje celo naročnino (po 48 K) naprej, dobi oba zvezka „Pod svobodnim solncem“, vezana.

Ostali, ki nam pridobijo enako število naročnikov, dobijo isto knjigo nevezano.

Kdor pridobi 10 novih celoletnih ali 20 polletnih naročnikov, dobi: Purgaj: Gospodinjstvo ali pa: Salomonovi rudniki, ali kako drugo knjigo enake vrednosti.

Kdor nam pošlje naročnino za 10 polletnih ali 5 celoletnih novih naročnikov, dobi en zvezek Jurčičevih spisov, ali knjigo „Malo življenje“ ali „Martin Krpan“.

Vsaka tukaj navedenih knjig se lahko zamenja tudi za kako drugo, enako vredno knjigo.

Somišljeniki! Mladina! Na delo! V vsako hišo naš list, ker dober list je najboljši prijatelj! Položnice za pošiljanje naročnine smo poslali vsem našim društvom, kjer jih lahko dobite.

Upravišтво „Murske Straže“.

Večina poslancev iz Slovenije ni glasovala za ustavo. Za ustavni načrt so glasovali trije demokratje in 10 samostojnih kmetov, torej nesrečno število 13. Ker pa je slovenskih poslancev okrog 40, je jasno, da sta glasovali proti ustavi dve tretjini narodnih zastopnikov iz Slovenije. Tega rezultata ne izbriše nobena bela lisa, ker ostane na vekomaj zgodovinsko dejstvo. Enako je tudi s tem računom:

Koliko glasov je bilo za ustavo? Za centralistično ustavo je glasovalo 223 poslancev, proti pa 35. Torej „ogromna večina“, kakor je to razpognavalo centralistično časopisje. V resnici je pa stvar drugačna. Vseh poslancev je 419. Za ustavo je glasovalo od teh le 223, proti ustavi so pa glasovali, oziroma so iz zbornice odšli domov 419 — 223 = 196! Ta številka izgleda precej drugače! A še nekaj je zanimivo: Polovica od 419 je 210. Vlada je pa dobila 223 glasov, torej ravno 13 več! Čudno je to: Za trinajsto ustavo kraljevine Srbije se je našla večina 13 glasov!

Razglas. Vsi trgovci in obrtniki se vabijo na redni občni zbor trgovske in obrtne zadruge v Gornji Radgoni, ki se bo vršil v nedeljo dne 24. julija t. l. predpoldan ob 9. uri v prostorih gostilne Vaupotič v Gornji Radgoni s sledečim sporedom: 1. Prečitanje zapisnika zadnjega občnega zbora z dne 6. januarja t. l. 2. Poročilo načelnika o delovanju zadruge. 3. Sprejemanje in vpisovanje vajencev. 4. Oproščanje in skušnja oziroma pregled predloženih izdelkov tistih vajencev, ki so svojo učno dobo dovršili. 5. Slučajnosti. Ako ta občni zbor zaradi nezadostnega števila navzočih članov nebi bil sklepčen, se bo vršil isti dan eno uro pozneje v istih prostorih drugi občni zbor, kateri bo brez ozira na število navzočih članov o navedenih točkah sporeda veljavno sklepal. Člani zadruge se opozarjajo na svoječasni sklep, glasom katerega se bo naložila istim članom, ki bodo izostali in se ne bodo pravočasno pisмено upravičili globa v znesku 50 kron. Po občnem zboru trgovske in obrtne zadruge II. skupina se bo vršil v istih prostorih občni zbor odseka Gornja Radgona ljutomerskega Slovenskega trgovskega in obrtnega društva s sledečim sporedom: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo zapisnikarja. 3. Poročilo blagajnika. 4. Slučajnosti. K tem občnim zborom imajo pristop vsi trgovci, gostilničarji in drugi obrtniki brez ozira na to, kateri združni skupini pripadajo. Po tem občnem zboru se bo vršila prosta zabava, toraj naj privede vsak obrtnik tudi svojo družino seboj. — Gornja Radgona, dne 12. julija 1921.

Franc Korošec, načelnik.

Na belem prostoru naše zadnje številke v članku „Jo že imamo!“ je bila pisana površna razprava o posledicah sprejete ustave, v kolikor to zadeva naše notranje politično delo. Ljubljanski „Avtonomist“ je prinesel v svoji 13. številki podobno, a mnogo ostrejšo razpravo, pa ni bil konfisciran. Pa vendar tudi „Avtonomista“ v Avstriji čitajo in komentirajo. Konfisciranje časopisov je skrajno nedemokratično, nazadnjaško sredstvo, ki nas spominja na policijske metode rajne Austrije, ki je edino v tem sredstvu videla svojo moč. Duh časa je tak, da mu takšne metode ne prija, kajti to ni svoboda, ampak nekaj povsem nasprotnega predragocenemu pojmu svobode! Jasnejše besede o vseh neljudskih pojavih v državi, katero ljubimo s celo dušo, pa bo govorilo ljudstvo, ko dobi besedo!

Letina in ceste. Žetev je v polnem teku. Kosci in žanjice močno trpijo, ker je posebno rž, kakor da bi tekla voda črez, potisnjena k tlom. To je škodovalo razvitku slame, ki je od spodaj začela dohneti, še bolj pa razvoju zrnja, ki je zaostalo v rasti, ni prav dozorelo, da se tuintam čisto izsušilo. Letina pšenična obeta biti boljša. V vinogradih se pri tem lepem vremenu les in grozdje jako lepo razvija. Nekateri so že žvepljali in tretjič škropili. Sena je bilo malo, še manj bo najbrž otave. To je tudi eden izmed vzrokov, da pada živini cena. — Večkrat sem že v svojo nezadovoljnost opazil, da se ločijo ceste mariborskega in ptujskega okraja od ljutomerskega okraja že po barvi, da ne govorim o drugih še težjih pomanjkljivostih, ki jih čuti predvsem voznik in kolesar. Posebno očitna je ta sprememba in razlika tistemu, ki se pelje iz Ivanjc proti Cogetincom ali čez Grabšinski vrh proti Oblakom. Kakor da bi odrezal. V ptujskomariborskem okraju prav trde in kolikortoliko gladke in ravne ceste, pri nas pa joj. Morda ne bi škodilo, če bi se moral peljati vsaj enkrat čestni nadzornik v prav slabem vremenu čez Grabšinski vrh ali celo od Sv. Jurja proti Ivanjcom.

Železnica Murska Sobota—Ormož.

Jugoslovanski inženirji in arhitekti so sklenili na svojem kongresu resolucijo, kjer zahtevajo, naj se tekom osem do deset let zgradi med drugimi tudi železnica Murska Sobota—Ormož. Dobro, da so se zavzeli tudi inženirji za to železnico in upamo, da ne bo treba čakati celih deset let. Zanimivo bi bilo zvedeti od merodajne strani, kako daleč so priprave za to železnico že napredovale.

Prevoz blaga na progi Špilje—Radgona. Službene Novine priobčjuje nove naredbe o prevozu blaga med postajami naše države in postajami na progi Gornja Radgona—Ljutomer kot tranzit po avstrijski progi Špilje—Radgona ter postajami avstrijske republike kot tranzit po progah naše države.

Dopisi

Gornja Radgona. Koncert, katerega je priredil „Ljubljanski učiteljski zbor“ dne 9. julija t. l. na verandi g. Vaupotiča je bil dobro obiskan. Škoda, da se ta koncert ni vršil v dvorani ali v obče zaprtih prostorih in sicer zato, da se koncert ne bi motil z različnimi praskami in drugimi enakimi nedostatki. Pri prihodu na gornjeradgonskem kolodvoru je Pevski zbor v imenu učiteljstva in mladine prav lepo primerno pozdravil g. nadučitelj Karl Mavrič. O izidu koncerta moram z vso pravično kritiko izjaviti, da je nudil poslušateljem višek umetnosti na polju glasbe z vso preciznostjo kakor do najmočnejšega fortissimo, tako tudi do najnežnejšega pianissimo. Vse točke programa, katere so proizvajali so bile od občinstva burno odobravane. Posebno pa so nam ugajale: Da sem jaz ptičica, Izgubljen cvet, Ne maram tebe itd. Gospa solistinja Vuk-Sadarjeva nas pa je s svojim

petjem tako rekoč popolnoma omanila. Njen milodoneč glas, njeno fino kretanje med izvajanjem, njeni prijazni skoraj na smeh se držeči obraz in potem ono umetno dovršenost, kojo nadvlada do najfinejše preciznosti, bi jo človek poslušal peti dokler bi obnemogel sam poslušalec. Gospodu pevovodju, kateri je ob enem sam skladatelj in veliki umetnik iz dna srca častitamo! Kakor gospodu pevovodju Juvancu, gospej solistinji Vuk-Sadarjevi, gospici Capudrovi za precizno spremljevanje na klavirju ter celemu zboru za veliki umetniški užitek, kojega smo preživeli v Vaši sredini srčna hvala! Po koncertu je v imenu gornjeradgonskega trga pozdravil Pevski zbor g. dr. Božio v lepih besedah se jim zahvalil za požrtvovalnost na kulturnem polju, da tukaj ob severni meji probujajo lepo slovensko pesem. Končno njih je pozdravil v imenu Gornjeradgonskega pevskega društva „Zora“ Janko Čirič kateri jim je povedal oni lepi izrek: S pesmijo k srcu, s srcem k domovini! To je cilj pevskega zbora in ta cilj dosežejo v polni meri! Kličemo Vam iz dna duše: Še večkrat na svidenje!

Gornja Radgona. Na predvečer Petrovega dne in na sam Petrovdan je bilo mnogo hiš ozaljšanih in viselo je mnogo zastav. Vendar se je topot ravno raditega, ker je bilo toliko zastav, pokazalo, katere hiše nočejo demonstrativno okrasiti svojih hiš. Le-te si treba zapomniti in — dobro zapomniti. Neprijeten vtis je napravilo, da orožniška postaja ni imela trobojnice. Vemo, kako je z vojaškimi oblastmi, da je teško od istih dobiti „kredita“ za take potrebščine, vendar bi morali drugače nam kot narodnjaki znani orožniki storiti nekaj iz lastne inicijative in zbrati med seboj ob raznih priložnostih kako svotico za fondek, iz katerega bi se nabavila srednjevelika trobojnica, ki sedaj ne pride več bogve kako visoko. Nam je, doduše mučno, da moramo to omenjati in prižadeti naj bodo uverjeni, da storimo to z najboljšim in prijateljskim namenom, ker pri ponovnem slučaju utegne ta nedostatek naleteti na brezobzirnega kritika, ki ne bo izbiral z besedami. Sicer pa je bila hiša, kjer se nahaja orožniško poveljstvo temu primerno res lepo in okusno ozaljšana, kar dokazuje dobro voljo tam bivajočih. Pa brez zamere!

Gornja Radgona. V nedeljo, dne 10. julija t. l. se je brez šuma in reklame ustanovil krožek Orlic. Svoje delovanje podvrže strogim orlovskim pravilom. Po nagovoru s. Milke Robinšakove se je priglasilo 20 sester-članic. Izvolil se je sledeči odbor: predsednica s. Anica Sertova, podpredsednica s. Lojzika Vučkova, tajnica s. Milka Veberjeva, blagajničarka s. Marica Fleisingerjeva, tajnica-namestnica s. Ivanka Kovačičeva, blagajnica-namestnica s. Genika Pakova. Za načelnico se je izvolila s. Milka Robinšakova, kateri gre največja zasluga, da se je krožek ustanovil. Za podnačelnico je bila izvoljena s. Rezika Velcova. Želimo mlademu idealnemu orliškem krožku kar najlepši razvoj! Bog živi!

Gornja Radgona. Orliški krožek naznanja vsem svojim sestram telovadkinjam, da se bo redna telovadba vršila vsako nedeljo od 4. ure naprej, za dekliški naraščaj pa od 2. ure popoldan. Udeležba je obvezna za vse priglase članice, ki se vabijo, da privedejo s seboj tudi one tovarišice, ki se še ne morejo odločiti za našo organizacijo.

Gornja Radgona. Po lepih pešpotih se blešče napisi: „Za kolesarje prepovedana pot!“ Če se pa človek sprehaja po Gornji Radgoni, mora priti do prepričanja, da so ti napisi samo radi lepšega. Opozorjamo merodajno varnostno oblast, da se v tem oziru malo pobriga.

Sv. Jurij ob Šč. Prleški srednješolci iz Maribora uprizorili v nedeljo 17. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih g. Repenška Meškovo dramo „Mati“. Po igri prosta zabava, srečolov in ples. Čisti dobiček je namenjen „Dijaški kuhinji“ v Mariboru. Pričakuje se obilne udeležbe.

Gornja Radgona. Za Jugosl. Matico je nabral ob priliki gostovanja Ljublj. Učit. društva g. A. Gorše K 206/80. Živeli posnemovalci!

Sv. Križ na Murskem polju. Na gostiji Franc-a Slekovca—Mar. Šošarič se je nabralo za tukajšnji orlovski odsek 404 K. — Bilo srečno! Bog živi orl. par na mnoga leta!

I. prleški orlovski tabor se vrši letos dne 31. julija v Ptuj. Pripravljalnemu odboru se je posrečilo dobiti v ta namen zelo primerne prostore. Javna telovadba bo na obširnem prostoru pri podružnici Sv. Ožbalta ob ljutomerski cesti. Velika veselica se pa vrši v Ljudskem vrtu. Oba prostora sta tako velika, da lahko obsežeta več tisoč ljudi. Kakor lani za tabor v Mariboru, tako vlada tudi za to prireditev veliko zanimanje. Zagotovljena je obilna udeležba od strani Orlov, izobraževalnih društev in drugih naših organizacij. Da bo mogoče vse priprave posebno one glede prenočišča in prehrane izvršiti v potrebno zadovoljitev vseh udeležencev, je nujno potrebno, da vsak, kakor se želi udeležiti, naznani prijavo pripravljalnemu odboru v Ptuj, ako tega še ni storil do sedaj. Prvo delo vsakega našega somišljenika pa bodi, da se sam odloči za udeležbo in pa da pridobi še druge svoje prijatelje za to stvar! Natlačnejše objave še sledijo. — Bog živi!

Naše Petrovdansko slavlje.

Gornja Radgona, Petrovdan 1921.

Na predvečer Petrovdana se je pod spretnim vodstvom g. J. Vengusta zbrala ogromna množica tukajšnjega prebivalstva, da proslavi predvečer rojstnega dne Nj. Vel. Kralja Perta I. Množica se je zbrala na Spodnjem grizu in potem korakala pred kr. komisarijat, kjer je govoril z globokim čustvom patriotizma g. komisar dr. Levičnik. Njegove vznešene besede so žele navdušeno vsklikanje sivolasemu 77-letnemu vladarju in njegovemu slavnemu Domu. Okna komisarijata so bila svečanostno razsvetljena. Tudi druga okna so bila razsvetljena, mnogo pa je bilo temnih; te-ta so nam žalost svedok temnih in nizkih duš. Po vznesenem nagovoru g. komisarja je zapel pevski zbor pod vodstvom g. J. Čiriča „Lepo našo domovino“, ki je zelo lepo vplivala na naša srca, ker je bila topot peta z izredno toplim čustvom. Nato se je sprevod med vsklikanjem Kralju in regentu pomikal na Zgornji griz ter se ustavil pred župniščem, kjer so pevci zapeli „Hej Slovani“. G. župnik je odzdravil z okna: „Živijo Kralj Peter!“ in „Živijo regent Aleksander!“ in sprevod se je razvil dalje in se zopet ustavil pred županskim uradom, kjer je g. župan dr. Lenart Božio govoril iz okna hiše g. Korošeca navduševalne besede za kralja in dinastijo Karadjordjevičev in poskušal dati slavlju osobiti pomen, ker je to prvi Petrovdan po sprejetju ustave, ki tvori temelj državnih zakonodaj. Manifestanti so se z navdušenjem odzvali njegovemu pozivu k trikratnemu vskliku „Živijo!“ na kralja in njegov slavi Dom. Pevski zbor je nato zapel „Iz bratskog zagrljaja“ in sprevod se je nadaljeval do poslopja Posojilnice in se tam z neverjetno naglico obrnil nazaj, odkoder je prišel. Vsled tega se je ostalo prebivalstvo Gornje Radgone, ki itak komaj predstavlja eno srednjeveliko vas, čutilo zapostavljeno in upravičeno. Manifestačni sprevod bi se lahko pomikal vsaj do opekarne, ker tam pravzaprav konec trga, ali pa do križa blizu hiše g. Lančiča. Dobro bi bilo, da se v prihodnjici ta želja upošteva, ker je v interesu namena, katerega taka manifestacija zasleduje. Med krepkim vsklikanjem in petjem raznih domoljubnih pesem se je sprevod vračal na Spodnji griz in se ustavil pred uredništvom „Murske Straže“. Z okna uredništva je govoril naš urednik navdušeni množici o mladosti kralja in burnih časih, v katerih je živel kot dijak in oficir. Množica je z napeto pozornostjo poslušala kratka izvajanja in krepko vskliknila na poziv govornika trikratni „Živijo!“ Kralju Petru, Kraljeviču Aleksandru in celi hiši Karadjordjevičev. Nato je pevski zbor zapel „Bože pravde“ in manifestanti so se z navdušenjem razšli. Posamezne točke manifestacije kot je spuščanje raket itd. so bile izborne. Za lepo uspešno bakljado gre zaslug g. načelniku požarne brambe g. J. Vengustu.

Na Petrovdan se je vršila ob srednji udeležbi slovesna služba božja, katero je daroval vlč. g. župnik A. Kocbek. Po cerkveni daritvi se je zapel slavnostni „Te Deum laudamus“ in na koncu obe kitici „Bože pravde“. Med sv. mašo je zbrana četa pod poveljstvom g. carinika Berložnika oddala par dobro posrečenih sal, nakar se je pri g. komisarjem vršilo sprejemanje udanostnih izjav raznih osebnosti, društev in korporacij. Trgovine so bile celi dan zaprte, razpoloženje povsod nedeljsko-praznično, brez običajnega pivskega navdušenja. Čisto kakor izgledajo angleške nedelje... Hvalevredno je, da so bile domala vse hiše lepo praznično ozaljšane.

Se Nemci onkraj Mure so praznovali naš Petrovdan, ker ni bilo prometa. Ta dan je bila Radgona kakor izumrla... Gospod dr. Steiner (recte Kamnikar) bo sklepal iz tega, da to zaradi Spodnjega griza; zopet en „argument“ več, da Radgona brez Spodnjega griza ni Radgona. Pri nas se pa nič ne pozna, če imajo na oni strani kak dirindaj.

Gospodarstvo

Zakaj ne notira dinar na tujih borzah, ampak samo krona? O tem vprašanju razpravlja beogradska „Politika“ in pravi, da je vzrok temu izkati v naši devizni politiki, ker je treba za vsako stvar, ki se iz naše države ali pa v našo državo pelje, osigurati tujo valuto, tako da tujcem sploh ni treba iskati našega denarja na trgu in mu eventuelno dvigati ceno in kurz, ker mi sami iščemo tuj denar. To se sliši vse lepo, ampak eno napako ima cela stvar: resnična ni! Ko so gospodje v Beogradu s pomočjo svojih hrvaških in slovenskih „podrepašev“ delali valutno reformo, je notirala naša krona (oziroma avstrijska, ker takrat še ni bilo stroge ločitve) v Curihu okrog 40. Če bi bil notiral takrat tudi dinar, ne bi bilo nikdar mogoče postaviti relacije 1:4, ampak zamenjati bi se bile morale krone v dinarje po borznem ključu! Ta bi bil pokazal bržkone vrednost krone proti dinarju al pari! Tega so se pa gospodje bali in zato sploh niso dali dinarja kotirati na nobeni borzi. To je resnica, vse drugo so prazni izgovori.

Nakupovanje plemenske govedu v Sloveniji. Po naročilu kmetijskega ministrstva v Beogradu se bo v drugi polovici julija in v avgustu t. l. nakupovalo

za Črnogoro po posebni komisiji krave do petega leta, telice nad enim letom in bike v starosti od 1 do 2 let. Kupovalo se bo izključno le živino enobarvnih paseni, t. j. sive, pšenične in bele barve. V svrhu lažjega nakupa se bodo vršili plemenski sejmi v sledečih krajih: Grosuplje, Velika Loka, Velike Lašče, Stična, St. Jur ob Juž. žel., Laško, Brežice, Sevnica, Slovenjgradec in Slovenska Bistrica. Dnevi plemenskih sejmov se bodo pravočasno naznanili; živinorejci, ki imajo odveč označene plemenske živine, naj jo predstavijo nakupovalni komisiji na teh sejmih.

Prodaja se posestvo

7—8 jehov (gozd, travniki, polja, sadonosnik) Žepovci šteč. 65 (Schöpfendorf pri Apačah) po primerni ceni. Gospodarska poslopja z opeko krita, vse v dobrem stanju in vse pri hiši.

Zgubil se je rujavi dežni plašč (Gummimantel) v bližini gostilne Senica. Pošten najditelj naj ga odda proti lepi nagradi v upravnistvu M. Straže.

Prodaja se

motor (Motorrad) N. S. U., 2 cilindra, 3 1/2 HP, še popolnoma nov. Se lahko ogleda pri g. F. Schönwetter v Radgoni. Pojasnila daje uprava „Murske Straže“.

Književne vesti!

Na letno sezono naročite si takoj novoizšlo knjigo Jirasek: „Filozofska historija“ 30 K, ki je izšla kot prvo hrvatsko jubilejno izdanje, Po povzetju 31 K. Pošilja

J. Herejk srednica češko-jugoslovanske knjižare Zagreb, Hatzova ul. 15. Najboljši historični roman čehoslovaškega naroda.

Ljubitelji lepih knjig!

Segajte po knjigah, katere ima v svoji zalogi knjigarna Panonija v Gornji Radgoni

Najdražje prodajaš in ceno kupuješ, če v „Murski Straži“ večkrat oglašuješ!

Kraji, ki imajo nadprodukcijo na zgoraj opisani živini in kjer bi se lahko računilo na nakup vsaj 30 glav, se lahko po pristojni občini ali živino (biko) rejski zadruzi prijavijo na poverjenistvo za kmetijstvo v Ljubljani.

Listnica upravnistva.

Cankova. Dotični, ki je poslal 8. junija naročnino 24 K po poštni položnici brez naslova, naj javi svoj naslov.

Kot generalni zastopnik za Slovenijo

vštevši Prekmurje in Medjimurje

mineralne rafinerije delniške družbe na Reki

ponudimo po najnižjih cenah in prvovrstni kakovosti, pri manjšem odjemu iz komisijske zaloge v Celju, ter v celih vagonih iz tovarne v Reki: Gasolin, Ligroin, lahki srednjetežki in težki bencin, nadomestek terpenina, petrolejski rafinat, olje za pogon Dieseljevih motorjev, vulkansko olje za osi železniških vozov, olje Batsching, olje za vretena, vse vrste rafiniranih in destiliranih lahkkih in težkih strojnih olj, olje za cilindre in avtomobile, tovtovo mast, parafin, sveče, koks in asfalt.

Zveza slovenskih trgovcev v Celju.

Posestnihi in viničarji,

kateri imate za prodati govejo živino in svinje, se takoj zglasite pri Slovenski kmetijski podružnici v Gornji Radgoni načelniku g. Franc Korošec. Oglasiti se zamore vsaki dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. V lastnem interesu je, da se takoj oglasite kjer tudi bode vse natančneje izvedeli ustmeno.

Kmetijska podružnica v Gornji Radgoni
načelnik Franc Korošec.

TISKARNA PANONIJA

F. JEREBIČ IN TOVARIŠI KOMANDITNA DRUŽBA

GORNJA RADGONA

P. n. župnijskim, občinskim, državnim in zasebnim uradom, šolskim vodstvom, trgovcem, društvom vjudno naznanjamo, da imamo v zalogi veliko množino vsakovrstnih pisarniških in šolskih potrebin, knjig znanstvene, nabožne in leposlovne vsebine, devocijonalij itd. kakor tudi, da prevzememo v tisk in vezavo vse, v omenjene stroke spadajoča dela kakor: lepake, letake, kuverte s tirmo, pisemski papir itd. Prodaja na drobno in na debelo. Seznanji in cene naših zalog vsikdar na razpolago

KNJIGOVEZNICA - KNJIGARNA - TRGOVINA S
PAPIRJEM IN PISARNISKIMI POTREBŠČINAMI
NA DROBNO IN DEBELO

FRANC ZAMUDA

pozlatarski mojster

v Križevcih pri Ljutomeru

se priporoča častiti duhovčini in slavnemu občinstvu za izdelovanje oltarjev, prižnic, križevih potov, poljskih križev in vseh v to stroko spadajočih del po najnižjih cenah.

Vabi se vse občinstvo na

otvoritev vrta ter plesni venček

kateri se vrši v nedeljo, dne 17. julija ob 2. uri popoldne na vrtu gospoda Ivan Vaupotič-a v Gornji Radgoni

Svira prva ciganska godba

Kapelnik Baranyay iz Murske Sobote

Vstopnina 5 din. Vstopnice vidno nositi

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. z. z. n. z.

sprejema

hranilne vloge

ter jih obrestuje po

4%

Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem junija in koncem decembra h kapitalu;

daje

posojila

na vknjižbo, na poroštvo, menice tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive;

sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov;

dela prošnje za vknjižbo posojil

brezplačno;

plačuje rentni in invalidni davek sama ter ga ne odteguje vlagateljem;

posreduje pri izmenjavi tujih

valut (tujega denarja),

vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila;

daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8.—12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 14 ob kolodvoru.

Račun čekovnega urada v Ljubljani, št. 10.593. — Telefon št. 3.

Zdravilišče Slatina Radinci

otvorjeno od 1. junija do 15. septembra

Mineralne, naravne ogljikokisle, parne, električne kopelji. — Pitna zdravitev.

Dobro oskrbljena zdraviliščna restavracija. — Keglišče, tenis in druga zabavišča so gostom in izletnikom na razpolago. Prospekte razpošilja in pojasnila daje ravnateljstvo.